

Orgelbespelingen zomer 2015

ABDIJKERK

WILLEM III STRAAT
2552 BS DEN HAAG

5 JULI
12 JULI
19 JULI
26 JULI
2 AUG
9 AUG
16 AUG
23 AUG
30 AUG

VINCENT HILDEBRANDT
ANNA KARPENKO
IGNACE MICHIELS
LIDIA KSIAZKIEWICZ
AARNOUD DE GROEN
JAN VAN WINGERDEN
GIJSBERT KOK
JEROEN DE HAAN
EVAN BOGERD

Dispositie

- 1780**
Joachim Reichner (Hoofdwerk)
- 1791**
Joachim Reichner (Rugwerk)
- 1856**
Bätz & Co (C.G.F. Witte) (renovatie)
- 1908**
J. de Koff (n.a.v. kerkrestauratie)
- 1975**
Flentrop (n.a.v. kerkrestauratie)
- 2006**
Orgelmakerij Steendam
(restauratie en uitbreiding)

Dispositie van het Reichner-Bätz-Steendam orgel

Hoofdwerk (C-f^{'''})

Bourdon	16 vt **
Prestant	8 vt *
Holpijp	8 vt *
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Quint	3 vt *
Octaaf	2 vt *
Mixtuur	II-III */**
Cornet	V **
Trompet	8 vt b/d **

Rugwerk (C-f^{'''})

Prestant	8 vt *
Bourdon	8 vt *
Viola di Gamba	8 vt **
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Roerquint	3 vt *
Gemshoorn	2 vt *
Dulciaan	8 vt b/d **
Tremulant	
Afsluiter	

Pedaal (C-d')

Subbas	16 vt ****
Gedekt	8 vt ***
Basson	16 vt ****

HW-RW/Ped-HW, Calcant

*	Reichner
**	Witte 1856
***	Witte 1864
****	Steendam 2006

7 juli Vincent Hildebrandt

Abraham van den Kerckhoven (1619-1701)

- Fantasia in e
- Fuga in a

Spaanse anonieme componist (17e eeuw)

Canción para la Corneta con el Eco

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Dorische toccata in d BWV 538

Samuel Wesley (1766-1837)

Prelude, air & gavotte

Alexandre-Pierre-François Boëly (1785-1858)

Kyrie-verset

Louis James Alfred Lefébure-Wély (1817-1869)

Marche in F

Jean Langlais (1907-1991)

Prélude sur une antienne

Jan Nieland (1903-1963)

Toccatina in a

Vincent Hildebrandt (1954) behaalde in 1980 het Diploma Kerkmuziek als leerling van Adriaan Engels, Barend Schuurman en Arie Eikelboom en kreeg orgellessen van Ben Fey, Jacques van Oortmerssen en Geert Bierling. Hij is sinds 1969 hoofdorganist van de Abdijkerk. In 2009 werd hij koninklijk onderscheiden voor zijn activiteiten om de Abdijkerk op de (kerk)muzikale kaart van de regio te zetten. Hij is in het bijzonder liefhebber van de Franse (en met name de Parijse) orgelcultuur. Zie www.organsofparis.vhhl.nl en www.orgue-clotilde-paris.info.

Toelichting

In deze eerste orgelbespeling maken we een muzikale reis door Europa.

We starten in België, met twee pareltjes van de Brusselse organist **Abraham van den Kerckhoven**, tevens organist aan het hof van aartshertog Leopold Wilhelm van Oostenrijk, gouverneur van de Nederlanden.

Uit dezelfde tijd stamt de *Canción* (lied) van een **anonieme Spaanse componist**, waarbij u het register cornet in volle glorie kunt beluisteren, afgewisseld met de dulciaan als echo.

We reizen vervolgens door naar Duitsland voor de toccata in d van de grote **Bach**, ook wel de 'Dorische' toccata genoemd, hoewel dit niet correct is, dit stuk staat 'gewoon' in d mineur en niet in de dorische kerktoonsoort. Kenmerkend is het motief bestaande uit zestiende noten, dat vrijwel continu door het hele stuk heen loopt.

Uit Engeland klinken de 'three short pieces' van **Wesley**. De complexe meerstemmigheid van Bach en de barok heeft hier plaats gemaakt voor de lichtvoetigheid van de rococo met het accent op de melodie, ondersteund door eenvoudige harmonieën.

We steken hierna het kanaal over om in Frankrijk de 19e eeuw in te gaan, waar zich spoedig de romantiek zal aandienen. **Boëly** is een typische overgangsfiguur, met één voet nog vast in de klassieke periode, maar met

de andere voet al vooruit in de nieuwe tijd. Zijn muziek heeft altijd iets melancholisch, zo ook het prachtige kyrie-verset dat vanmiddag klinkt.

Een heel ander karakter had zijn tijdgenoot **Lefébure-Wély**. De *joy de vivre* (levenslust) druipt als het ware van zijn composities af, die misschien wel wat banaal zijn, maar tegelijkertijd ook gedegen vakmanschap en muzikaliteit verraden.

We blijven nog even in Frankrijk om de 20ste eeuw in te gaan met de *Prélude op een keervers* van de blinde organist **Jean Langlais**, die gedurende 42 jaar organist was van het beroemde orgel van de Sainte Clotilde te Parijs. Een ingetogen, meditatief kleinnood, een groter contrast met het voorgaande stuk is bijna niet denkbaar!

We eindigen in ons eigen Nederland met de toccata van **Jan Nieland**. Hij was o.m. organist van het Concertgebouw en directeur van de muziekschool in Naarden. Hij componeerde veel kerkmuziek, liederen, pianowerken en een piano- en harmoniummethode.

12 juli

Anna Karpenko

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Prelude en Fuga in G BWV 541

Trio super 'Schmücke dich, o liebe Seele' BWV 759
(toegeschreven aan G.A. Homilius)Koraalprelude BWV 639
'Ich ruf' zu dir, Herr Jesu Christ'Koraalprelude BWV 645
'Wachet auf, ruft uns die Stimme'

Toccat, Adagio en Fuga in C BWV 564

Anna den Hertog-Karpenko (Moskou/Den Haag) studeerde klavecimbel en orgel aan het Moskouse Staats Conservatorium bij Alexey Parshin en Olga Martynova. Ze won prijzen op internationale concoursen (w.o. Iste prijs Internationall Organcompetition Marcello Galanti 2002, Italië, en prijs voor beste uitvoering van Tariverdievs orgelwerken en diploma op de Tariverdiev Competition 2007 in Kaliningrad). Zij treedt op als soliste (o.a. op orgelfestivals in Tallinn), als begeleider van solisten en maakte deel uit van de ensembles 'Hermitage Group' en 'Pratum Integrum'. Als solist van deze ensembles nam zij 7 Caro Mitis CDs op. Zij volgde masterclasses bij o.a. Guy Bovet, Jean Guillou, Lorenzo Ghielmi, Martin Haselbock en Ben van Oosten. Zij was docent voor orgel in Moskou en organiseerde het Iste Jeugd Orgelfestival in Tallinn (2012) en masterclasses en concerten in Scheveningen. Zij is één van organisten in de Pauluskerk en Pro Rege in Rotterdam.

Toelichting

De Preludium en Fuga in G BWV 541 is een van Bach's werken die zeer beïnvloed zijn door de dansende, Italiaanse concertostijl (die vaak driedelig is). In enige bronnen is dan ook een aanwijzing dat Bach mogelijk tussen Preludium en Fuga een langzaam trio gecomponeerd zou hebben. Preludium en Fuga zijn echter een harmonieus geheel en hebben een evenveel aantal maten. Het Preludium opent éénstemmig, noordduits: de hamerende akkoorden die volgen wijzen al vooruit op de dansende toonherhalingen van het fugathema. De fuga is een hecht meesterwerk, voor het grootste deel vierstemmig. Net voor het eind luidt een spanningsvol akkoord en volgende rust een stretto in; een vijfde stem verschijnt, en laat voor de 14de keer het thema horen (...als men aan het alfabet letters geeft, is $B+A+C+H=14$).

Het koraalvoorspel 'Schmücke dich', aanvankelijk toegeschreven aan J.S. Bach, is waarschijnlijk van de hand van G. Homilius, een leerling van Bach. Het werk is geschreven in triovorm, en de koraalmelodie is verweven in de sopraanstem, niet als cantus firmus met eigen 'partij'.

Het koraalvoorspel "Ich ruf zu dir" is een van de meest populaire bewerkingen uit het Orgelbüchlein, een serie kortere voorspelen die Bach schreef voor het kerkelijk jaar. Ook in triovorm, laat dit werk in de rechterhand een expressief versierde versie van de melodie horen, de linkerhand een doorgaande, smekende beweging en de bas een rustige achtergrond.

Het koraalvoorspel "Wachet auf ruft uns die Stimme" is Bach's eigen orgelbewerking van een deel uit de gelijknamige cantate. Hier is de koraalmelodie in de linkerhand te vinden, gespeeld op een sterker register. Ook dit werk is een trio, de rechterhand speelt een zangrijke, elegante melodie, de bas zorgt voor een harmonische grond.

Ook de Toccat, Adagio en Fuga BWV 564 heeft Italiaanse invloeden: het melodieuze adagio is te typeren als een partij voor soloviool met begeleidende basso continuo. Ook de dansant voortspinnende fuga laat zich luisteren als een allegrodeel uit een Italiaans concerto. Het werk moet ongeveer te dateren zijn uit Bach's tijd in Weimar, rond 1715; toen maakte hij kennis met de nieuwe Italiaanse stijl van o.a. Vivaldi. De opening van de Toccat echter is typerend Noordduits: virtuoze toonladderfiguren en pedaalsolo's wijzen op de invloed van Böhm en Buxtehude, die Bach als jongen onderging. Een aantrekkelijk, afwisselend werk vol contrasten: luister maar naar de moderne, zeer wringende akkoorden na het Adagio, waarna, zeer luchtig, de fuga inzet en steeds aantekelijker het werk naar een slot stuwt.

19 juli

Ignace Michiels

Pieter Cornet (ca. 1575-1633)

Courante mit Variationen

J.S. Bach (1685-1750)

Valet will ich dir geben BWV 736

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Sonate 4 opus 65

*Allegro con brio - Andante Religioso - Allegretto - Allegro maestoso e vivace***Camille Saint-Saëns (1835-1921)**

Fantaisie in Es

*Con moto - Allegro di molto con fuoco***Joseph Callaerts (1830-1901)**

Intermezzo

William-Ralph Driffil (1883-1916)

Toccata in f

Ignace Michiels (1963) studeerde orgel, piano en klavecimbel aan het conservatorium van Brugge. In 1986 werd hij laureaat aan het Lemmensinstituut te Leuven. Hij vervolgde zijn opleiding bij Robert Anderson in Dallas (Verenigde Staten), in Brussel bij Herman Verschraegen en bij Odile Pierre in Parijs, waar hij de Prix d'Excellence verwierf. Aan het Koninklijk Conservatorium te Gent behaalde hij het Hoger Diploma voor orgel. Michiels was 15 jaar dirigent van het Brugse oratoriumkoor Cantores. In 2001 richtte hij met zijn Duitse collega Gabriel Dessauer het Reger-Chor-International op. Tevens is hij oprichter-dirigent van het vocaal ensemble 'De Wijngaard'. Sinds 1991 is hij titularis-organist van de Sint-Salvatorskathedraal te Brugge. Zijn repertoire omvat o.m. het orgeloefvre van Bach, Franck, Mendelssohn en Dupré, de symfonieën van Widor en Vierne en de orgelsonates van Guilmant en Rheinberger. Hij doceert aan het stedelijk conservatorium van Brugge en het conservatorium van de Gentse Hogeschool. Hij gaf meerdere masterclasses in de VS en zetelde in diverse jury's van internationale orgelconcoursen. Hij concerteert over de hele wereld en maakte diverse cd- en radio-opnames. In 2009 werd hij bekroond met de Prijs van de Sociaal-Culturele Raad van de stad Brugge.

Toelichting

Pieter **Cornet** was een Zuid-Nederlands componist. Van zijn composities kunnen vooral de Fantasiën gezien worden als leidinggevend op het gebied voor toetsinstrumenten in de vroege zeventiende eeuw. Zijn Courante met Variaties heeft een wereldlijk en speels karakter.

Bach's Fantasia over het Lutherse koraal *Valet will ich dir geben*, laat de melodie in het pedaal (de bas) horen, met daarboven een repeterend motief in drieën.

De Orgelsonates van **Felix Mendelssohn** vormen een hoogtepunt in de orgelliteratuur. De vierde Sonate is samengesteld uit een briljant Allegro con brio, een sfeervol Andante Religioso, een Allegretto rijk aan melodieuze zeggingskracht en een glansrijk Allegro maestoso e vivace.

Voor **Camille Saint-Saëns** vormde het orgel een rode draad in zijn leven. Ondanks dat is zijn oeuvre voor orgel relatief klein gebleven. De Fantaisie in Es is een van zijn bekendste orgelwerken. Hij speelde dit werk in 1857 bij de ingebruikname van het gerestoreerde orgel in de St. Merry te Parijs. Hij was er organist van 1853 tot 1857.

Joseph Callaerts was leerling van Jacques Nikolaas Lemmens en organist van de Antwerpse Kathedraal en leraar van de Antwerpse Muziekschool, het latere conservatorium. Zijn Intermezzo droeg hij op aan zijn vriend William C. Carl. Het is een luchtig werkje en wordt gespeeld met de fluiten van het orgel.

De Engelse organist en componist **William Ralph Driffill** studeerde aan de Royal Academy of Music. Hij schreef meerdere werken voor orgel. Zijn Toccata uit zijn "First Suite for Organ" is zijn meest gespeelde orgelwerk.

26 juli Lidia Ksiazkiewicz

J.S.Bach (1685-1750)

Sinfonia uit Cantate BWV 29 (bew: Marcel Dupré)

Jurg Lietha (*1952)

Organo-salsa (opgedragen aan Lidia K)

Scott Joplin (1868-1917)

Weeping Willow : Two steps rag (bewerking Lidia K)

Astor Piazzolla (1921-1992)

- Ausencias (bewerking Lidia K)
- Vuelvo al Sur (bewerking Lidia K)
- Sin Rumbo (bewerking Lidia K)

Jurg Lietha

Latin Fantasy / samba

Astor Piazzolla

Fracanapa (bewerking Lidia K)

Lidia Ksiazkiewicz werd in 1977 in de Poolse stad Poznan geboren. Ze behaalde haar eindexamen's piano en orgel respectievelijk aan de conservatoria van Bydgoszcz en Poznan. Lidia Ksiazkiewicz won o.a. 1e prijzen en eervolle vermeldingen op concoursen in de Poolse hoofdstad Warschau (1994), Haarlem (Concours César Franck, 2001), Graz, (Oostenrijk: Internationaal Concours Reger/Messiaen, 2003), Chartres (Frankrijk 2004) en Rimini (Italië, 2004).

Ze vervolgde haar opleiding in Frankrijk aan de Academie voor schone kunsten in Angers en won prijzen voor haar orgel- en klavecimbelspel aan het conservatorium van Saint-Maur. Verder maakte Lidia veel concertreizen door o.a. Frankrijk, Polen, Luxemburg, Nederland, Slowakije, Oostenrijk en Spanje. Ook treedt ze op als soliste voor radio en televisie, o.a. in Slowakije en Polen. Nu is ze organist in de kathedraal van Laon en ze is begeleidend pianiste aan het Conservatorium in Straatsburg; bovendien treedt ze vaak op als jurylid bij internationale concoursen voor orgel en piano.

Toelichting

"Wir danken dir, Gott, wir danken dir" (BWV 29) is een religieuze cantate, gecomponeerd door **Joh. Seb. Bach**. Ondanks de wereldlijke aanleiding (verkiezing van een nieuwe gemeenteraad in 1731 in Leipzig), was het gebruikelijk een religieuze cantate uit te voeren, vandaar dat deze cantate is ingedeeld bij de religieuze cantates en niet bij de wereldlijke. De vermaarde Franse organist en componist Marcel Dupré (1886-1971) bewerkte de 'Sinfonia' uit deze cantate voor orgel. Het is een zeer virtuoos geschreven bewerking met een hoge moeilijkheidsgraad.

De Zwitserse organist, pianist en componist **Jürg Lietha** werd geboren in Schaffhausen. Hij studeerde o.a. bij Prof. H. Gutmann (leerling van Karl Straube) en Prof. Erich Vollenwyder (leerling van Marcel Dupré). Verder volgde hij interpretatie-cursussen bij Gaston Litaize, Daniel Roth en Guy Bovet. Bij Martin Baker studeerde hij improvisatie. Sinds zijn jeugd is Lietha vertrouwd met jazz. Daarvan getuigen zijn "Organo Salsa" (2013), opgedragen aan Lidia Ksiazkiewicz en "Latin Fantasy". Als organist is hij dit jaar 30 jaar verbonden aan de Dreifaltigkeitskirche in Bern.

Scott Joplin was een Afro-Amerikaanse pianist en de "King of Ragtime" muziek. Hij studeerde muziek aan het Georg Smith College in Sedalia.

Hij schreef meer dan dertig rags. Naast componist was Joplin een begenadigd pianist en kornettist. Zijn "Weeping Willow" (1903): 'Two steps rag' hoort u in een bewerking voor orgel door Lidia Ksiazkiewicz. Ragtime is een unieke mix van Europese klassieke stijlen gecombineerd met Afro-Amerikaanse harmonieën en ritmes.

Astor Piazzolla was een Argentijns tanguero (tangomuzikant), bandoneonist en componist. Zijn opus, meer dan 1000 werken omvattend, een karakteristieke carrière en een ongetwijfeld Argentijnse smaak beïnvloeden nog steeds muzikanten van alle generaties in de hele wereld. Voorbeelden zijn: violist Gidon Kremer, cellist Yo-Yo-Ma, het Kronos Kwartet, pianist Emanuel Ax, kamer-muziek- en symfonische orkesten. Zijn carrière werd gekarakteriseerd door zijn esthetisch talent en zijn unieke stijl. Wie herinnert zich niet de prachtige bandoneonmuziek door Carel Kraayenhof tijdens het huwelijk van Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander en Hare Majesteit Koningin Maxima op zaterdag 2 februari 2002 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam met de beroemde tango "Adiós Nonino"! Lidia Ksiazkiewicz zal ons vanmiddag verrassen met een viertal voor orgel bewerkte tango's, te weten: Ausencias, Vuelvo al Sur, Sin Rumba en Fracanapa.

2 augustus Aarnoud de Groen

G.F. Händel (1685-1754)

Arrival of the queen of Sheba

J.S. Bach (1685-1750)

Wohl mir, dass ich Jesum habe BWV 147

César Franck (1822-1890)

Andantino

Gordon Young (1919-1998)

Cathedral Suite

- Praeludium
- Allemande (Little Carillon)
- Aria
- Rigaudon
- Sarabande
- Toccata

Aarnoud de Groen (1971) werd in 1985 toegelaten tot de gecombineerde opleiding school en muziek aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Aan dit instituut heeft hij bij Rienk Jiskoot zijn beroepsopleiding gevolgd. Vervolgens was Ben van Oosten voor enige tijd zijn leermeester. In 1990 volgde zijn benoeming als organist van de Julianakerk te Den Haag. Wegens sluiting van de Julianakerk in 1997, is hij – samen met zijn orgel – verhuisd naar de Bethlehemkerk te Den Haag, waar hij nog steeds als kerk- en concertorganist werkzaam is. Aarnoud de Groen betreedt met zijn concertprogrammering niet alleen de gebaande wegen. Naast werken uit o.m. de Duitse barok en Franse romantiek, zijn vaak ook minder en soms zelfs onbekende, maar dikwijls spectaculaire orgelwerken op zijn concerten te horen. Op www.youtube.com is hij veelvuldig in de publiciteit als Bach-vertolker op zijn Vierdag-orgel. Deze uitvoeringen zijn ook in het buitenland niet onopgemerkt gebleven. Zo was hij in 2010 te gast op een Fins orgelfestival om de Triosonates van J.S. Bach uit te voeren. Ook in de zomer van 2011 concerteerde hij weer in Scandinavië. Tevens is hij bij herhaling uitgenodigd om te concerten in de Notre-Dame te Parijs en was hij o.a. in Duitsland, Ierland en Zwitserland te beluisteren. Sinds 1997 is hij als vaste begeleider verbonden aan het Christelijk Residentie Mannenkoor.

Toelichting

In de derde acte van het oratorium *Solomon* van **Georg Friedrich Händel** bevindt zich een levendig deel voor twee hobo's en strijkers, dat zeer bekend en alom geliefd is geworden. Van "Arrival of the queen of Sheba" hoort u vandaag een bewerking voor orgel solo.

Eveneens niet voor orgel geschreven is het 4e deel uit de cantate "Herz und Mund und Tat und Leben" van **Johann Sebastian Bach**. Toch komt het ook op orgel prachtig tot z'n recht. De wonderbaarlijk mooie triolenketting waarmee het stuk begint en is doorweven nestelt zich onherroepelijk in het geheugen van de luisteraar. Wie dit ooit

heeft gehoord zal het bij hernieuwd beluisteren ogenblikkelijk herkennen! Het Andantino van **César Franck** is een luchtig karakterstuk dat ook een emotionele lading heeft. Franck schreef dit werk kort voor zijn aanstelling als organist van de Ste. Clothilde in Parijs, waar zijn grote orgelwerken ontstonden. We horen al de grote gave die de "maître angélique" bezat om zangerige melodieën te creëren.

De Amerikaanse componist **Gordon Young** liet een omvangrijk oeuvre na. Zijn muziek is efficiënt geschreven en is daardoor bij veel amateur-organisten geliefd. De vandaag gespeelde *Cathedral Suite* is ook in de intieme ruimte van de Abdijkerk een feest voor het oor!

9 augustus Jan van Wingerden

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Schmücke dich, o liebe Seele, BWV 654

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Uit de Suite No. 5 HWV 430, bewerking Sigfrid Karg-Elert:

-Air with Variations ('The Harmonious Blacksmith')

Charles-Valentin Alkan (1813-1888)

Uit Preludes et Prières:

No. 2 Des Prières (bewerking : César Franck)

Alexandre Guilmant (1837-1911)

March upon Handel's 'Lift up your heads', opus 15

Mons Leidvin Takle (1942)

Power of live

Jan van Wingerden (1950) studeerde piano bij Piet Meijer en orgel bij o.a. Ben van Oosten en Daniël Roth (Franck-interpretatie). Dankzij de kennis van deze orgelmeesters weet Jan van Wingerden orgeltechniek en -registratie uitstekend in zijn spel toe te passen. Zijn muzikale diepgang en grote expressiviteit verlenen aan dit spel een opvallende zeggingskracht. Door zijn sterke persoonlijkheid geeft hij aan ieder werk een geheel eigen karakter. Mede door zijn vele internationale contacten ontstond een intense, vriendschap met de Praagse orgel virtuoos Jiri Ropek. Geïnspireerd door het indringende spel van deze orgelmeester werd een grote interesse gewekt voor met name Tsjechische orgelmuziek. Na het bestuderen van vele werken kwam een unieke CD tot stand die de Boheemse orgelcomposities meer bekendheid geeft.

Toelichting

18 Leipziger koralen of Choräle von verschiedener Art is de naam van het manuscript dat **Johann Sebastian Bach** tussen 1708-1717 heeft gecomponeerd.

Het koraal Schmücke dich, o liebe Seele is een avondmaalslied, gedicht door Johann Franck (1649). De vorm die Bach heeft gebruikt voor dit koraal is de koraalaria, waarbij iedere regel gefigureerd wordt ingeleid en gevolgd door een uitgewerkte aria van de melodieregel.

The Harmonious Blacksmith is de populaire naam voor het laatste deel, Air en variations van de Suite no. 5 in e major, HWV 430 van **Georg Friedrich Händel**, oorspronkelijk geschreven voor klavecimbel.

Deze variaties zijn door verschillende componisten bewerkt voor een andere bezetting. Hoewel nog duidelijk het oorspronkelijke karakter van de partituur is te horen, heeft Karg-Elert op een zeer aansprekende wijze dit meesterwerk van Händel bewerkt voor orgel.

Charles-Valentin Alkan was een Frans componist, geboren in Parijs en een van de grootste pianovirtuozen van zijn tijd. Zijn oorspronkelijke naam was eigenlijk Charles Henri Valentin Morhange. Hoewel hij in zijn tijd ook als componist een gevierd man was, is hij in latere jaren geheel vergeten. Een opmerkelijk feit is dat de voor ons zeer bekende componist César Franck en tijdgenoot van Alkan, verschillende werken van Alkan heeft gearrangeerd voor orgel, waaronder ook het gespeelde Prière, waarbij de melodie op een heel geëigende zangrij-

ke manier wordt uitgewerkt en vertolkt met het tongwerkregister Dulciana.

Het bekende lied "Lift up your heads" (Heft uw hoofden op) heeft de componist Händel ook geïnspireerd en verwerkt in zijn oratorium "The Messiah".

De Parijse componist **Alexandre Guilmant** heeft een compositie geschreven in de vorm van een Mars over dit bekende "Lift up your heads" van Händel. De tekst van het lied is van de auteur Georg Weissel (1642).

De in Noorwegen geboren componist **Mons Leidvin Takle** is een hedendaagse componist, die als solist en begeleider veel concerten geeft in Scandinavië, Europa en de Verenigde Staten.

Zijn stijl is eigentijds met veel jazzinvloeden. Het werk Power of life is een werk met een statisch ritme, gebaseerd op de hartslag pulsen. Het gespeelde werk vraagt veel van zowel orgel als organist door zijn ritmisch dwingend repeterende akkoorden.

16 augustus

Gijsbert Kok

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Naji Hakim (geb. 1955)

Drie koraalbewerkingen door twee componisten:

- Fantasia Komm, heiliger Geist, Herre Gott BWV 651
- Schmücke dich, o liebe Seele BWV 654
- Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 664

Improvisatie

Gijsbert Kok (1963) studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag de hoofdvakken orgel en kerkmuziek. In 1988 behaalde hij het diploma Uitvoerend Musicus Orgel en het Praktijkdiploma Kerkmuziek. Hij volgde daarna masterclasses voor orgel in binnen- en buitenland. Tevens studeerde hij beiaard bij Bernard Winsemius aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort. Hij behaalde het diploma Uitvoerend Musicus Beiaard met aantekening improvisatie in 1995. Hij was winnaar van beiaardconcoursen in Tilburg, Groningen en Enkhuisen. In 2006 behaalde hij een masters degree in orgel improvisatie aan het Fontys Conservatorium in Tilburg. Vervolgens studeerde hij theorie der muziek aan het Rotterdams conservatorium en slaagde in 2010 cum laude voor de master-degree muziektheorie.

Gijsbert Kok is beiaardier van Den Haag, Scheveningen, Voorschoten, en Zoetermeer en organist van de Domkerk in De Lier, de Salvatorkerk in Bodegraven en de American Protestant Church in Den Haag.

Hij treedt als organist en beiaardier regelmatig op, zowel in Nederland als daarbuiten. Sinds 1999 maakte hij negen beiaardtournees door de USA.

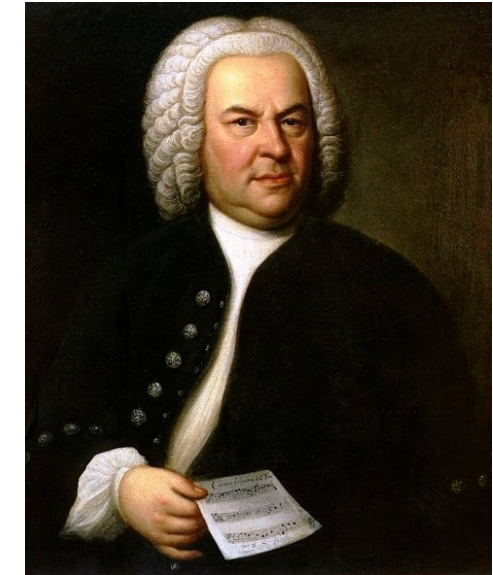
Hij is als docent verbonden aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort en het Rotterdams Conservatorium.

Composities en bewerkingen van zijn hand voor koor, orgel en beiaard zijn uitgegeven bij diverse uitgeverijen.

Toelichting

Van Johann Sebastian Bach is een verzameling van 18 koraalvoorspelen bekend (BWV 651 - 668) waarin hij een demonstratie geeft van alle mogelijke manieren om een koraal te bewerken. In de drie die vanmiddag op het programma staan betreft het respectievelijk een fantasie in organo pleno met de melodie in de bas, een sarabande met de omspeelde melodie in de sopraan en een trio over motieven uit het koraal, afgesloten met de eerste twee regels van het lied in het pedaal.

De Parijse organist Naji Hakim gebruikt dezelfde koralen als Bach, maar geeft er een eigen interpretatie aan. Hij schreef achtereenvolgens een trio, een canon tussen sopraan en bas en een dansante finale. De koralen van Bach en Hakim worden met elkaar afgewisseld.

23 augustus Jeroen de Haan

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Concerto in G-Dur, BWV 592
Allegro – Grave - Presto

Johann Christoph Kellner (1736-1803)

Jesus, meine Zuversicht

Gottfried August Homilius (1714-1785)

Straf mich nicht in deinem Zorn

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Praeludium, Largo en Fuga in C-Dur,
BWV 545 en 529/2

Jeroen de Haan is cantor-organist van de Evangelisch-Lutherse kerk in Woerden en dirigent van het kamerkoor 'Sjir Chadasj' in Hazerswoude-Dorp. Bij de cursus kerkmuziek van de Protestantse kerk in Nederland is hij coördinator en doceert hij gemeentezangbegeleiding, orgelbouw en de algemene vakken.

In 2010 maakte hij een radio-opname voor de IKON-radio op het orgel van de St. Nikolaikerkerk in Halmstad (Zweden) met werken van Jaap Dragt. In datzelfde jaar verscheen op zijn eigen label 'Passo di gallo' zijn eerste CD met werken van Hollandse componisten. In de zomer van 2011 maakte hij zijn concertdebuut in Stockholm en in 2012 in Rusland.

In 2012 speelde hij samen met Sanne Jonker bij de opening van het nieuwe Moeder-kindcentrum in het Bronovo-ziekenhuis (Den Haag), in aanwezigheid van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Máxima der Nederlanden, en in 2014 speelde hij bij de Officiële opening van de nieuwbouw van Sophia Revalidatie (Den Haag) in aanwezigheid van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet. Vanuit zijn functie als cantor schrijft Jeroen de Haan (liturgische) werken voor koor. In samenwerking met Ds. Wim van Beek (van 1985-2013 predikant Lutherse Gemeente in Woerden) verscheen een aantal liederen van zijn hand.

Toelichting

Het concerto in G-Dur is één van de concerto's die Bach voor orgel bewerkte. Dit concerto in G-Dur had de oorspronkelijke bezetting voor viool-solo en strijkorkest.

Als reactie op het tijdperk 'barok', ontstond een periode waarin composities eenvoudiger, makkelijker in het gehoor liggen. Twee koraalbewerkingen getuigen hiervan: 'Jesus, mijn toeverlaat' is een luchtig en opgewekt werkje. 'Straf mij niet in uw toorn' (psalm 6) is een soortgelijke koraalbewerking, alhoewel vanwege de tekst de tegenstemmen minder feestelijk van karakter zijn.

In de tijd vóór Bach kon men een orgelwerk de titel 'Preludium' meegeven: zo'n werk bestond dan bijvoorbeeld uit een Preludium (voorspel), Fuga (rekenkundig bouwwerk), interludium (tussenspel), tweede Fuga en Postludium (naspel). Echter, gaandeweg de tijd werden deze delen als afzonderlijke delen benoemd.

In het laatste werk van dit concert hoort u - niet ongebruikelijk - tussen het Preludium en Fuga een tussenspel. Dat tussenspel komt uit één van Bachs triosonates voor orgel. Het Preludium opent groots om gevolgd te worden door een subtiel Largo waarin slechts drie stemmen (één in de voeten, één in de linkerhand en één in de rechterhand) een indrukwekkend tussenspel vormen.

Het fuga-thema is misschien wel het best te omschrijven met de term 'stoer'. Van vier opeenvolgende tonen van gelijke lengte weet Bach een bouwwerk te maken dat (net als het Preludium) groots te noemen is.

Standbeeld van Bach voor de St. Thomas kerk in Leipzig, Duitsland, waar hij 'Thomaskantor' was van 1723 tot zijn dood. Hij ligt ook in deze kerk begraven.

30 augustus

Evan Bogerd

Paul Hindemith (1895-1963)

Sonate II

*Lebhaft - Ruhig bewegt - Fuge. Mäßig bewegt, heiter***J.S. Bach (1685-1750)**

Allein Gott in die Höh sei Ehr BWV 664

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Sonate IV

Allegro con brio - Andante religioso – Allegretto - Allegro maestoso e vivace

Evan Bogerd (1993) kreeg zijn eerste orgellessen van Wim Doolaard, Jos Moeke en Herman van Vliet. Momenteel studeert hij orgel bij Jos van der Kooy, kerkmuziek bij Theo Goedhart en hoofdvak Theorie der Muziek aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag.

Hij volgde masterclasses aan de Orgelakademie voor improvisatie te Altenberg (Duitsland) en kreeg improvisatielessen van Wolfgang Seifen, Sophie Veronique Cauchefeur-Choplin en Martin Baker.

In de loop van de jaren won hij diverse prijzen op concoursen te Barneveld, Ede, Enschede, Kampen en Maassluis.

Evan Bogerd is als organist verbonden aan de Hervormde Gemeente van Kootwijk/Kootwijkerbroek.

Toelichting

Paul Hindemith schreef zijn 3 orgel-sonates van 1937-1940. De 2e sonate is een 3 delig werk waarbij invloeden van Max Reger als zijn grote inspirator te horen zijn. Net als bij Reger is contrapunt een belangrijk item in Hindemith's orgelwerk. Het eerste deel is een snel deel waar het openingsthema telkens terugkomt wanneer een nieuwe ontwikkeling plaatsvindt. Het *Ruhig bewegt* is een rustig middendeel waarbij de innerlijke rust van het werk tot uiting komt. De sonate wordt besloten met een fuga. Het zeer levendige thema maakt deze fuga tot een sprankelende afsluiting van deze 2e sonate.

Het koraalwerk 'Allein Gott in der Höh sei Ehr' maakt deel uit van de verzameling 'Choräle von verschiedener Art' (BWV 651-668) die **Bach** in Leipzig omstreeks 1745-47 uit verschillende periode van zijn leven bijeen verzamelde en ook reviseerde. Allein Gott staat driemaal in deze 'Leipziger Choräle'. In de toonsoorten F, G en A. Vandaag hoort u de A-dur bewerking. Het bijzondere aan deze bewerking is het feit dat de koraalmelodie groten-deels achterwege gelaten wordt.

Aan het eind komen pas de eerste twee regels in het pedaal naar voren. Waarna het stuk tot zijn einde komt. De andere regels komen dus niet aan bod.

De 6 Sonates van **Felix Mendelssohn-Bartholdy** onstonden in 1844-45 in de periode dat hij in Engeland verbleef. De 4e Sonate is een vierdelig werk met imposante hoekdelen en ingetogen middendelen. Het onstuimige 1e deel bestaat uit 2 thema's die aan het eind met elkaar gecombineerd worden. Het 1e thema is een opgaande melodie in snelle 16e noten, het 2e thema is een ritmisch thema. Het Andante religioso is een verstild werk waarbij de zachte klankkleuren van het orgel goed tot zijn recht komen. Het Allegretto laat zich door velen uitleggen als een Venetiaans gondellied. Kabbelende begeleiding met daarbij een fraaie uitkomende melodie. Mendelssohn besluit deze sonate met een majestueus slotdeel. Na een statig intro volgt er een fugato waarna het deel besloten wordt met dezelfde frase als waar het 4e deel mee begint.

12 september Monumentendag

Op Monumentendag (12 september 2015) is de Abdijkerk van 10.00—16.30 uur geopend voor bezichtiging, met een boekenmarkt, een 'open orgelmiddag' en een afsluitend orgelconcert.

Boekenmarkt

Vanaf 10.00 uur bent u welkom op onze boekenmarkt. Prachtige en soms zeldzame boeken voor geen geld! De opbrengst komt ten goede aan de Arie Molenkamp Stichting. Krijgt u dorst of honger van al het snuffelen: warme en koude dranken en lekkere hapjes staan voor u klaar!

Open Orgelmiddag

Van 13.30 – 15.00 uur houden we 'open dag'. Een ieder die ons fraaie orgel wil bespelen is welkom om plaats te nemen achter de klavieren van het Reichner-orgel, ongeacht zijn of haar niveau. Er is assistentie aanwezig om u zo nodig de weg te wijzen. Ook kinderen en jongeren nodigen we van harte uit van dichtbij kennis te maken met deze 'koning der instrumenten'. Aanmelding vooraf is niet nodig. Speeltijd is afhankelijk van het aantal spelers, maar minimaal 10 minuten.

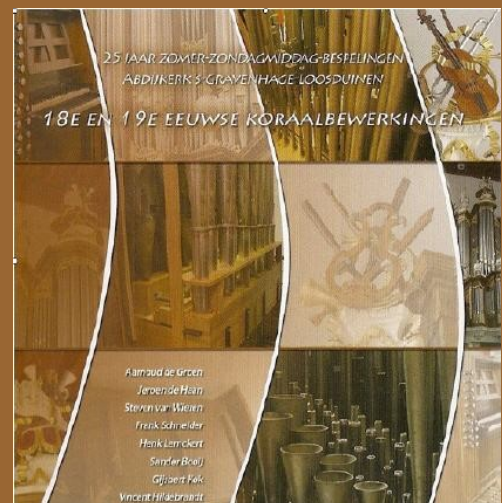
Slotbespeling

Om 15.30 uur sluiten we af met een korte orgelbespeling door de vaste organist van de Abdijkerk, Vincent Hildebrandt. Het programma is gelijk aan zijn orgelbespeling van 5 juli, zie aldaar.

CD € 5,-

Van het Reichner-Bätz-Steendam orgel (1780/1856/2006) is een CD verkrijgbaar, gemaakt ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de zomer-zondagmiddag-bespeelingen. De kerngroep van acht organisten die deze bespeelingen de afgelopen jaren doorgaans hebben verzorgd, spelen daarop 18e en 19e eeuwse koraalbewerkingen. De organisten: Sander Booij, Arnold de Groen, Jeroen de Haan, Vincent Hildebrandt, Gijsbert Kok, Henk Lemckert, Frank Schneider en Steven van Wieren. Deze CD is geproduceerd door Orgelmakerij Steendam en te verkrijgen voor 5 euro (achterin de kerk).

Deze concerten zijn powered by:

Arie Molenkamp
Stichting

Secretariaat: Vincent Hildebrandt
Primulastraat 26, 2565 PJ Den Haag
T 070 3258817 E ams@casema.nl
www.abdijkerk.info

De Arie Molenkamp Stichting is verantwoordelijk voor de geldwerving van de activiteiten die de Werkgroep Open Abdijkerk organiseert. De stichting doet regelmatig een beroep op fondsen en instellingen, maar kan nog best wat steun gebruiken. Daarom stellen wij het erg op prijs als u ons wilt steunen door toe te treden tot de **Vriendenkring van de Arie Molenkamp Stichting**. Wij vragen u dan ons jaarlijks met een vast bedrag (minimaal € 15.00) te ondersteunen. Uw giften zijn aftrekbaar (de Stichting is een ANBI erkende instelling). Aanmelding is mogelijk door uw jaardonatie over te maken op NL87RABO0119625776 t.n.v. Arie Molenkamp Stichting te Den Haag o.v.v. Vriend. Vergeet niet uw (e-mail) adres ter vermelden, zodat wij u op de hoogte kunnen houden van onze activiteiten.

Abdijkerk, Willem III straat 40 Den Haag
T 070 3974182 www.abdijkerk.info

Monumentendag

12 september 2015, 10.00 - 16.30 uur

- 10.00-16.00 uur** Boekenmarkt
13.30-15.00 uur Open Orgelmiddag
(gelegenheid zelf het orgel te bespelen)
15.30-16.15 uur Orgelbespeling (zie 5 juli)

Open Podium

20 september 2015, 15.30 uur

Haags barokensemble Quirinus

18 okt ober 2015, 15.30 uur

Kamerkoor Musica Sacra o.l.v. Hans Janssen

15 november 2015, 15.30 uur

Haags Matrozenkoor o.l.v. Wouter Verhage

Avondmuziek

11 oktober 2015, 20.15 uur

Barokensemble Festoen o.l.v. Jan van der Linden

Orgelconcerten bij kaarslicht

7 november 2015, 15.30 uur

Aarnoud de Groen / ensemble 'Orzo e Verde'

14 november 2015, 15.30 uur

Bert van den Brink

21 november 2015, 15.30 uur

Nader bekend te maken

Toegang alle concerten gratis!